

Raadsvergadering d.d. 12-6-2025

Aan de raad,

Onderwerp

Toestemming treffen GR Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd en informele zienswijze
Ontwerpbegroting 2026

Portefeuillehouder

J.H.C.M. Briels

Beslispunten

1. Kennis te nemen van de uitgebrachte zienswijzen op de ontwerp-GR.
2. Kennis te nemen van de conclusies die zijn getrokken naar aanleiding van de zienswijzen.
3. Het college toestemming te verlenen om de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd te treffen.
4. De voorgestelde zienswijze bij de Ontwerpbegroting 2026 van de GR Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd kenbaar te maken richting het college.

Samenvatting

De voorgestelde Gemeenschappelijke Regeling (GR) Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd richt zich op de regionale inkoop van specialistische jeugdzorg en waarborgt een stevige regionale basis en organisatie van deze zorg voor de meest kwetsbare kinderen, zoals vereist door het wetsvoorstel Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg.

Op 20 maart 2025 besloot u om geen zienswijze in te dienen bij de GR-ontwerp tekst. De aan het college voorgestelde besluitvorming is nodig om op de wettelijk voorgeschreven wijze de GR te kunnen treffen.

De GR zal naar verwachting per 1 januari 2026 operationeel zijn. Tot die tijd blijven de huidige samenwerkingsafspraken gelden. Om vanaf 2026 operationeel te kunnen zijn werd een Ontwerpbegroting 2026 opgesteld. Gezien de in de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) beoogde rol van gemeenteraden daarbij worden de gemeenteraden nu, bij gebrek aan een formele procedure daartoe, in de gelegenheid gesteld om informeel maar uiteraard wel volwaardig, hun zienswijze kenbaar te maken aan het college.

Inleiding

Dit voorstel is deels vooral technisch van aard en volgt op de eerder gevolgde zienswijzeprocedure die in de 11 gemeenten werd doorlopen. Om de besluitvorming in de 11 gemeenten soepel en juridisch correct te laten verlopen, is het noodzakelijk dat de eerste 3 besluiten van alle gemeenten gelijklopend zijn.

Sinds 2018 werken de gemeenten binnen de regio Een 10 voor de Jeugd samen aan de inkoop van specialistische jeugdzorg. Door de landelijke Hervormingsagenda Jeugd en het

wetsvoorstel Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg is het noodzakelijk deze samenwerking juridisch te formaliseren in een gemeenschappelijke regeling.

De voorgestelde GR richt zich op de regionale inkoop van specialistische jeugdzorg en waarborgt een stevige regionale organisatie voor deze zorg. Dit draagt bij aan de continuïteit en kwaliteit van de jeugdzorg voor de meest kwetsbare kinderen en leidt bovendien door vergroting van het inkoopvolume tot kostenbesparingen.

In het kader van de totstandkoming van de GR is een zienswijzeprocedure doorlopen in de 11 betrokken gemeenten. Deze procedure heeft drie zienswijzen opgeleverd, met name gericht op financiële grip en kostenbeheersing. De bestuurders vanuit de 11 gemeenten die straks het bestuur zullen vormen van de GR hebben de door andere gemeenteraden uitgebrachte zienswijzen besproken en waar dat nodig werd beoordeeld verwerkt in de definitieve tekst van de regeling.

De raad wordt nu verzocht kennis te nemen van de zienswijzen en de daarop gebaseerde conclusies, en het college toestemming te verlenen om de Gemeenschappelijke regeling Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd te treffen.

Als de raden hun toestemming hebben gegeven geldt dat de nieuwe GR een eigen begroting krijgt. Een Ontwerpbegroting 2026 van de te treffen GR is in voorbereiding al opgesteld. Deze wordt nu gelijktijdig aangeboden aan de gemeenteraden waarbij zij de mogelijkheid krijgen om, informeel, maar uiteraard wel volwaardig, hun zienswijzen daarbij kenbaar te maken aan het college.

Doel en aanleiding

Het wetsvoorstel Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg verplicht gemeenten om regionaal samen te werken bij de inkoop van specialistische jeugdzorg en daarvoor een gemeenschappelijke regeling te treffen. De 11 samenwerkende gemeenten binnen Een 10 voor de Jeugd zullen bij Algemene Maatregel van Bestuur aangewezen worden als jeugdregio en dienen dus gezamenlijk een GR te treffen. De GR zal naar verwachting per 1 januari 2026 operationeel zijn. Tot die tijd blijven de huidige samenwerkingsafspraken gelden.

Om vanaf 2026 operationeel te kunnen zijn werd een Ontwerpbegroting 2026 opgesteld. Gezien de in de Wgr beoogde rol van gemeenteraden daarbij worden de gemeenteraden nu, bij gebrek aan formele procedure daartoe, in de gelegenheid gesteld om informeel, maar uiteraard wel volwaardig, hun zienswijze kenbaar te maken aan het college.

Beoogd effect en/of resultaat

Het wetsvoorstel Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg heeft tot doel de beschikbaarheid van jeugdzorg voor de meest kwetsbare kinderen te verbeteren. Een van de manieren om dit te bereiken is door het versterken van de regionale samenwerking tussen gemeenten en het beter organiseren van de regionale en landelijke contractering van specialistische zorg.

In het wetsvoorstel worden gemeenten verplicht om regionaal samen te werken bij de inkoop van specialistische jeugdzorg en hiertoe een GR te treffen op het niveau van aangewezen jeugdregio's. Met het treffen van de GR Jeugdregio een 10 voor de jeugd voldoen we aan deze verplichting.

Argumenten

1.1 en 2.1 In het oprichtingsdocument borgen we de zienswijzen van de gemeenten.

Er werden drie zienswijzen kenbaar gemaakt. De kern van de zienswijzen en de wijze waarop deze gewogen zijn door de colleges is weergegeven in bijlage 1.

Uit de zienswijzen blijkt vooral een zorg over de beheersing van kosten en het behoud van financiële grip door de gemeenten. Het college onderschrijft, net als de colleges van de andere 10 gemeenten, dit belang.

In de overwegingen van de GR is dat ook opgenomen zodat het geborgd is in het oprichtingsdocument. De colleges zullen binnen het bestuur van het openbaar lichaam hier dan ook actief op sturen. Dat uitgangspunt wordt dan ook meegenomen in de op te stellen begroting van de GR en de wijze van contracteren van jeugdhulpaanbieders.

3.1 De samenwerking van de 11 gemeenten is al succesvol gebleken.

De huidige samenwerking binnen Een 10 voor de Jeugd heeft zich bewezen als een effectieve structuur voor de inkoop van specialistische jeugdzorg. De GR bouwt hierop voort en biedt een juridisch en organisatorisch kader voor verdere optimalisatie.

3.2 Het treffen van de GR volgt uit de wettelijke verplichtingen.

Het wetsvoorstel Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg en de Hervormingsagenda Jeugd maken het treffen van een GR verplicht voor de aangewezen jeugdregio's. De formele toestemming van de gemeenteraden is een noodzakelijke stap daarbij. De toestemming kan slechts onthouden worden bij strijd met het recht of het algemeen belang.

3.3 De wijzigingen na de zienswijzeprocedure zijn technisch van aard.

Na de voorlegging van de ontwerp-GR aan de raden zijn enkele technische wijzigingen doorgevoerd welke ook opgenomen zijn in bijlage 1. Deze wijzigingen betreffen vooral redactionele aanpassingen en verduidelijkingen, zonder gevolgen voor de inhoud of governance van de regeling.

4.1 De gehanteerde zienswijzeprocedure voorziet erin dat de raad tijdig betrokken wordt bij de vaststelling van de begroting van de GR.

De GR Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd bestaat nog niet en de bepalingen van de Wgr zijn daardoor nog niet van toepassing. De Wgr voorziet ook niet in een procedure om de raad te betrekken bij de vaststelling van een begroting van een GR die formeel nog niet bestaat. Door nu via de colleges de zienswijze(n) van de gemeenteraden te vragen kunnen de raden en hun zienswijzen toch betrokken worden bij de besluitvorming van het Algemeen bestuur begin januari 2026. De wijze waarop de zienswijzeprocedure is ingericht is toegelicht in bijlage 2.

4.2 Met de zienswijze wordt de aandacht gevestigd op de belangen die de gemeente ziet bij het vaststellen van de begroting 2026 door het bestuur van de GR.

De gemeenteraad van de gemeente Laarbeek is als medeverantwoordelijke toezichthouder op de regionale samenwerking gebaat bij een transparante en evenwichtige besluitvorming over de begroting. Door het indienen van een zienswijze kan de gemeenteraad, voorafgaand aan de vaststelling van de begroting door het bestuur van de GR, de voor haar relevante opvattingen en belangen expliciet onder de aandacht brengen.

Hoewel het bestuur van de GR niet verplicht is om de zienswijze over te nemen, vormt deze uiteraard wel een belangrijk bestuurlijk signaal en een instrument voor de raad om invloed uit te oefenen en haar positie binnen het samenwerkingsverband te markeren. Daarmee draagt de raad bij aan het versterken van de democratische legitimatie van de besluitvorming binnen de GR.

Kanttekeningen

1.1 Het wetsvoorstel verplicht gemeenten tot samenwerking.

Hoewel de zienswijzen zich niet richten op de inhoud van de GR, geven ze een duidelijke boodschap af over kostenbeheersing. Mocht één van de 11 gemeenteraden besluiten geen toestemming te verlenen, dan leidt dat tot vertraging van het treffen van de GR. Dát er een GR moet komen is na het van kracht worden van de wet echter een zekerheid.

1.1 en 2.1 Samenwerking in een GR biedt gelegenheid tot het indienen van een zienswijze op de begroting en tot het besparen op kosten jeugdzorg.

De zorg die spreekt vanuit de zienswijzen ziet vooral toe op de gevolgen van lagere bijdragen vanuit het Rijk. Door een GR te treffen geeft de gemeente op het aspect van de organisatie van de inkoop de eigen grip op middelen uit handen aan de GR. Vanuit de positie van de raad geldt echter dat de raad via de zienswijzeprocedure op de begroting juist dichter betrokken wordt dan voorheen.

Het is belangrijk te realiseren dat de GR de deelnemende gemeenten door hun inkoopvolume te bundelen juist gelegenheid biedt om te besparen op de kosten van de jeugdzorg die wordt ingekocht.

Juridisch kader

Het wetsvoorstel *Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg* verplicht gemeenten om een gemeenschappelijke regeling te treffen op het niveau van bij AmvB aangewezen jeugdregio's.

Op grond van artikel 1 van de Wgr dienen de colleges van burgemeester en wethouders voordat zij de GR treffen daartoe toestemming te verkrijgen van de gemeenteraad. De toestemming van de gemeenteraad kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

Er bestaat geen juridisch kader voor het kenbaar maken van een zienswijze op de Ontwerpbegroting van een GR die nog niet bestaat. Om de gemeenteraad toch een logische positie te brengen wordt de procedure vanuit bijlage 2 gehanteerd.

Financiën

Het treffen van de GR op zichzelf heeft geen directe financiële consequenties. Eventuele eenmalige kosten voor de overgang naar een GR worden meegenomen in de afrekening van de huidige samenwerking over het jaar 2025 en zullen naar verwachting beperkt zijn. In onderstaand overzicht wordt overall inzicht gegeven in de mutatie ten opzichte van de bijgestelde begroting 2025.

GR Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd	Bijdragen deelnemende gemeenten	Verrekening personeel	Bijdragen -/ personele inzet
Begroting 2025	2.058.000	1.946.000	112.000
Begroting 2026	2.529.000	1.206.000	1.323.000
Verschil	-471.000	-740.000	-1.211.000
Verklaring verschil			
Indexering	-123.000		
Overige mutaties	47.000		
Programmateam	-27.000		
Kosten bedrijfsvoering - om niet	-125.000		
Kosten bedrijfsvoering - verplichting openbaar lichaam	-173.000		
Lagere bijdrage 21 voor de jeugd	-70.000		
Totaal verklaring verschil	-471.000		
Dekking			
bizob			757.000
werkplan 21 voor de jeugd			70.000
restant			384.000

Onderstaand wordt eerst een toelichting gegeven op de totale begroting 2026 van GR Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd. Vervolgens wordt inzichtelijk gemaakt wat de effecten zijn voor de gemeente Laarbeek.

Bijdragen deelnemende gemeenten 2026

De totale bijdrage van deelnemende gemeenten 2026 bedraagt € 2.529K, wat € 471K hoger is dan de bijdrage in de bijgestelde begroting 2025.

De stijging kan als volgt worden verklaard:

1. Indexering (nadeel € 123K);
2. Kosten bedrijfsvoering om-niet (nadeel € 125K);
3. Kosten bedrijfsvoering openbaar lichaam (nadeel € 173K);
4. Formatie uitbreiding (nadeel € 27K);
5. Overige mutaties (voordeel € 47K);
6. Lagere bijdrage 21 voor de jeugd (nadeel € 70K).

1. Indexering (€ 123K)

De basis voor de begroting 2026 is de begroting 2025 na wijziging. Alle kosten zijn gestegen vanwege loon- en prijsontwikkeling. Deze stijging staat los van de verplichte regionalisering en waren, los van GR-vorming ook aan de orde. Hoewel er geen personeel in dienst is bij de GR Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd, heeft het merendeel van de kosten in de begroting betrekking op inzet van personeel. Het personeel is in dienst bij de deelnemende gemeenten, die hiervoor een vergoeding krijgen. In de begroting zijn de personeelskosten opgenomen op basis van maximum van de functieschaal. De loonkosten worden jaarlijks geïndexeerd op

basis van cao-ontwikkeling en ontwikkeling van de sociale lasten. Voor de indexering is gerekend met een percentage van 3,7% (verhouding loon-prijs is 94%-6%).

2. Kosten bedrijfsvoering om-niet (€ 125K)

De kosten van bedrijfsvoering stijgen enerzijds omdat GR Peelgemeenten en gemeente Helmond deze taken in de huidige samenwerking hebben uitgevoerd, zonder dat zij daarvoor een vergoeding ontvingen. De inbreng om-niet vanuit de GR Peelgemeenten is financieel te verwaarlozen. Voor de vijf Peelgemeenten levert dit daarom geen dekkingsmiddelen op. Vanaf 2026 zal hier een reële vergoeding van € 125K worden gevraagd.

3. Kosten bedrijfsvoering vormen openbaar lichaam (€ 173K)

De bedrijfsvoeringstaken van een Openbaar Lichaam zijn uitgebreider zijn dan die van een privaatrechtelijke samenwerking. De structurele extra kosten van een Openbaar Lichaam bedragen € 173 K. Onderstaand wordt in één overzicht inzichtelijk gemaakt wat de extra kosten zijn per taak/onderdeel. Vervolgens wordt per taak kort beschreven welke extra verplichtingen er ontstaan als gevolg van de formalisering van een Openbaar Lichaam.

financien	61.000
juridische advisering	8.000
Informatievoorziening, ICT en informatiebeveiliging	45.000
Privacy	59.000
Totaal verplichting openbaar lichaam	173.000

Financiën, Planning en Control (P&C)

Een Openbaar Lichaam is verplicht om een eigen administratie en een eigen bankrekening te hebben. Daarbij gelden de voorschriften van het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV) en dienen de P&C stukken, met name de Begroting en de Jaarrekening te voldoen aan BBV. Denk hierbij aan verplichte vormgeving en informatie. Daarnaast dienen ook zienswijze termijnen te worden gerespecteerd. En dient er een accountant te worden gecontracteerd.

Juridische advisering

Een Openbaar Lichaam is verplicht om te beschikken over organisatorische documenten waarop beheer dient plaats te vinden, denk aan de gemeenschappelijke regeling, mandaatbesluiten, reglementen van orde voor Algemeen bestuur en Dagelijks bestuur en inkoopbeleid. Daarnaast dient een zelfstandige organisatie te voldoen aan wet- en regelgeving. Zo geldt bijvoorbeeld dat een Openbaar Lichaam moet voldoen aan de Wet Open Overheid. Dit brengt extra werkzaamheden met zich mee, vraagt om een goede informatiehuishouding en hiervoor is een publicatieplatform nodig.

Informatievoorziening

Als Openbaar Lichaam ben je verantwoordelijk voor het beheer van je eigen informatie en heb je een eigen omgeving nodig. Denk daarbij aan MTeams, een zaakstelsel inclusief Woo publicatieoplossing, de monitor 10vdJeugd met onderliggend datawarehouse, de website, algemene mailadressen inclusief veilige mail.

Archiefwet

Een Openbaar Lichaam is verplicht om te voldoen aan de Archiefwet. Die vereist, naast bewaartermijnen, dat de informatie die in de organisatie omgaat in goede, geordende en

toegankelijke staat wordt beheerd en gearhiveerd. Informatie moet vindbaar zijn, van goede kwaliteit zijn en niet zomaar achteraf nog bewerkbaar. Hierop wordt ook toegezien door een toezichthouder.

Informatiebeveiliging

Om te voldoen aan de wettelijke vereisten en om de organisatie in staat te stellen zich goed te verantwoorden moet informatiebeveiliging geborgd zijn. De CISO adviseert over beveiligingsmaatregelen bij inkoop en wijzigingen van informatiesystemen, coördineert incidentafhandeling en zorgt voor naleving van en juiste informatiebeveiliging. Met technische en organisatorische maatregelen worden risico's geminimaliseerd om de integriteit en vertrouwelijkheid van gegevens te beschermen.

Privacy

Als Openbaar Lichaam ben je verplicht om verwerkingsrelaties in beeld te hebben en de juiste afspraken te maken over gegevensuitwisseling. Naast het uitvoeren van Data Protection Impact Assessments (DPIA) worden interne audits uitgevoerd om de naleving van privacywetgeving te waarborgen. Daarnaast worden het privacybeleid, de -verklaring en het verwerkingsregister beheerd, worden datalekmeldingen afgehandeld en rechten van betrokkenen uitgevoerd. Een Functionaris Gegevensbescherming wordt aangesteld als interne toezichthouder op de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

4. Formatie uitbreiding (€ 27K)

De kostenstijging formatie uitbreiding ontstaat doordat deze kosten in 2025 slechts voor een half jaar waren opgenomen en in de begroting 2026 structureel opgenomen zijn.

5. Overige mutaties (€ 47K)

De daling van overige mutaties wordt veroorzaakt doordat in de huidige begroting de uren van de gemeenten Geldrop-Mierlo, Helmond, Veldhoven, Nuenen en Son en Breugel in het kader van het aanhaken bij de ontwikkelingen van Een 10 voor de Jeugd financieel vertaald zijn. Op het moment dat men gaat werken in een Openbaar Lichaam is het niet gebruikelijk dat dit wordt opgenomen in de begroting van de GR. Daarom zijn de betreffende bedragen uit de begroting gehaald.

6. Lagere bijdrage 21 voor de jeugd (€ 70K)

Vanaf 2026 ontvangen we geen bijdrage meer vanuit het werkplan 21 voor de jeugd, waardoor de bijdrage aan Een 10 voor de Jeugd stijgt. Dit is budgetneutraal voor gemeenten doordat de bijdrage aan werkplan 21 voor de jeugd daalt. De begroting van werkplan 21 voor de jeugd wordt verlaagd en de werkzaamheden vinden plaats binnen Een 10 voor de Jeugd.

Verrekening personele inzet

Bizob

In de begroting 2026 is de personele inzet € 757K lager dan de bijgestelde begroting 2025. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt doordat in 2026 de inzet van BIZOB niet meer wordt betaald en verrekend door de 10 gemeenten die zijn aangesloten bij BIZOB, maar rechtstreeks door GR Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd. Dit is budgetneutraal voor de gemeenten omdat de bijdrage aan Bizob komt te vervallen.

Bijdragen -/- personele inzet

Doordat de bijdragen deelnemende gemeenten stijgen en doordat de verrekening personele inzet daalt, stijgt de bijdrage -/- personele inzet met € 1,2 miljoen. Deze stijging kan lokaal gedekt worden doordat de bijdrage aan Bizob daalt (€ 757K) en doordat de bijdrage aan werkplan 21 voor de jeugd daalt (€ 70K). Per saldo stijgt de bijdrage met € 384K (restant).

Financieel effect gemeente Laarbeek

Peelgemeenten	Bijdragen deelnemende gemeenten	Verrekening personeel	Bijdragen -/- personele inzet
Begroting 2025	699.000	812.000	-113.000
Begroting 2026	859.000	499.000	360.000
Vershil	-160.000	-313.000	-473.000
Verklaring verschil			
Indexering	-41.800		
Overige mutaties	16.000		
Programmateam	-9.200		
Kosten bedrijfsvoering – om niet	-42.500		
Kosten bedrijfsvoering – verplichting openbaar lichaam	-58.800		
Lagere bijdrage 21 voor de jeugd	-23.800		
Totaal verklaring verschil	-160.100		
Dekking			
Bizob			281.000
Werkplan 21 voor de jeugd			23.800
Restant			168.200

Peelgemeenten restantdekking per gemeente

Asten	23.200
Deurne	44.500
Gemert-Bakel	42.200
Laarbeek	31.200
Someren	27.100
totaal	168.200

De extra ongedekte kosten voor Laarbeek worden dus geraamd op structureel € 31.200 (=18,55% aandeel in extra kosten Peelgemeenten). Via een wijziging op haar begroting 2026 legt GR Peelgemeenten deze hogere bijdrage op een later moment ter zienswijze aan u voor.

Communicatie

N.v.t.

Vervolgstappen

Na toestemming van de gemeenteraad en de overige 10 gemeenten kan de GR definitief worden aangegaan.

- De GR wordt dan naar verwachting per 1 januari 2026 van kracht.
- De gemeenten zeggen de huidige samenwerkingsovereenkomst dan ook per diezelfde datum op. Binnen het Bestuurlijk Platform van de samenwerking zal wethouder Joan Briels namens de gemeente Laarbeek de besluitvorming voorbereiden, zodat een definitief besluit gelijktijdig genomen kan worden op het moment dat het college besluit deelnemer te worden in de nieuwe GR.
- Voor wat betreft de zienswijzen op de Ontwerpbegroting 2026 geldt dat, zoals ook beschreven in bijlage 2, het college de eventueel te ontvangen zienswijze deelt met het Programmteam Een 10 voor de Jeugd en deze de gemeenteraad vervolgens via de colleges, tijdig voor de eigen begrotingsbehandeling, zal informeren over de wijze waarop de Ontwerpbegroting 2026 in reactie op de ontvangen zienswijzen nog aangepast zal worden voordat deze via het Dagelijks bestuur ter vaststelling aan het Algemeen bestuur wordt gezonden.
- Na 1 januari 2026 worden de ingediende zienswijzen dan alsnog geformaliseerd en volgt namens het Algemeen bestuur een formele gemotiveerde terugkoppeling over hoe deze zijn verwerkt (zoals vereist in artikel 10 lid 6 Wgr). Gelet op de bestuurlijke betrokkenheid in het voorgaande proces mag verwacht worden dat deze formele terugkoppeling gelijk is aan de terugkoppeling die eerder via de colleges werd ontvangen.
- Het Algemeen bestuur stelt vervolgens begin 2026 de definitieve begroting 2026 vast.

Bijlagen (meegezonden stuk(ken), ter inzage gelegde stukken)

1. Overzicht van uitgebrachte zienswijzen en reactie daarop
2. Toelichting op zienswijzeprocedure
3. Gewijzigd ontwerp-Gemeenschappelijke Regeling Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd
4. Ontwerpbegroting 2026 GR Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd
5. Concept zienswijze Ontwerpbegroting 2026 GR Jeugdregio Een 10 voor de Jeugd

Het college van burgemeester en wethouders,

De loco-gemeentesecretaris van Laarbeek

de burgemeester van Laarbeek

C. Boode

L.A.G.P. van der Aa